

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 783 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, השבוע יתקיים השיעור ביום ד' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 9779997777, סימט בניסה: 777.

עלון מס' 658 שנה י"ד העלון מוקדש לע"נ מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף זצ"ל ד' שבט תשפ"ד

פא - תוכן ענייני הפרשה

999 תפ"ד

- א. המשך המכות שהביא הקב"ה על המצרים במצרים:
 ארבה - ההתראה והמכה (י', א-ב). חושך - המכה (י', כא-כט). בכורות - התראה על מכת בכורות, וסיום דברי משה רבינו לפרעה (יא, א-ז).
- ב. תחילת ציווי המצוות למשה בארץ מצרים:
 א. בא' ניסן, הראה ה' למשה ואהרן את מולד הלבנה.
 ב. ציווי קידוש החודשים והשנים ע"י הסנהדרין.
 ג. מצות פסח מצרים: לקחת ב"י ניסן שה לקרבן פסח.
 ד. ביום י"ד בניסן "בין הערבים" לשוחטו, ולסמן את פתחי בתיהם בדם השה, ובליל ט"ו לאכול את בשרו הצלוי באש, עם מצות ומרוח, בעוד שהם מוכנים ליציאה ומאידך מצווים לא לצאת מבתם כל הלילה.
 ה. מצוות פסח לדורות: לחג את היום (ט"ו ניסן) באיסור מלאכה, וחג - קרבנות לה' שבעת ימים, ושלא יאכל ושלא ימצא חמץ בבתי בני ישראל.
- א. עם ישראל קיבל על עצמו לקיים את מצוות הפסח, ולקיים מצות סיפור הצלתם ע"י חמשה דברים [הגדה של פסח, פרשת ציצית, ברכות אמת ויציב, ואמת ואמונה].
- ב. מכת בכורות: בליל השימורים, ליל ט"ו ניסן, ה' עובר בכל ארץ מצרים וכל בכורי מצרים מתו, ולאחר שפרעה עצמו והמצרים - מתחננים לעם ישראל שיצאו, ואף נתנו לישראל כסף זהב ושמלות - ב"עצם היום הזה", בדיוק 430 שנה מברית בין הבתרים - יוצא עם ישראל ממצרים.
- ג. דיני אכילת קרבן פסח: כדרך מלכים, בחבורה אחת, אסור לשבור עצם, ואין להותיר מהקרבן, ואסור לגוי, ולישראל מומר או ערל - לאכול ממנו.
- ד. פרשת 'קדש לי כל בכור': דיני הקדשת בכור אדם, בכור שור ושה, ופדיון פטר (בכור) החמור - זכר למכת בכורות, מצות תפילין של יד ושל ראש.
- ה. פרשת 'זה יהיה כי יביאך': מצות זכרון יציאת מצרים, ומצוות פסח - אכילת מצה, איסור חמץ, והגדה בליל הסדר, ומצות קדושת בכורות, ומצוות תפילין של יד ושל ראש, זכר ליציאת מצרים (יג).

"לא נשאר ארבה אחד" (י, י"ט)

אמר ר' יוחנן, כיון שבא ארבה שמחו המצרים ואמרו, נקבוצ ונמלח מהם חביות. אמר הקב"ה, רשעים! במה שהבאתי עליכם, בה אתם שמחים? מיד, 'וַיִּהְיֶה ה' רוח ים תִּזְקַךְ... וַיִּשָּׂא אֶת הָאֲרֶבֶה... לֹא נִשְׂאֵר אֲרֶבֶה אֶחָד', אפילו מה שבקדרות ובחביות שעשאו מלוחים, פרחו והלכו (מדרש שמ"ר י"ג, ז).

ארבה, למה שמו כן? על שם שהוא הרבה, והיה הארבה אוכל ואינו נאכל, היה מתיישב על פני המצרי ואוכלו, ומנקר עיניו. וכל אילן שקצץ לא היה מעלה תחליף שיגדל במקומו. והארבה היה קוצץ זרעים אילנות בגדים ותכשיטים, ואף סתם מעיינות, ולא עוד, אלא החשיך השמש והירח, שנאמר: "ויכס את עין הארץ... ותחשך הארץ" (משנת רבי אליעזר).

במרכז פרשתינו שלושת המכות האחרונות שהקב"ה מכה את מצרים. סיפור יציאת מצרים נועד להשריש את האמונה בבורא יתברך ואת הידיעה כי הוא ורק הוא מנהל את העולם. אנו מאמינים בני מאמינים שהכול משמיים. הקב"ה בחסדו הגדול מרעיף עלינו מטובו. עם זאת, אנו יודעים ששום דבר אינו מובן מאליו. עלינו להתפלל לקב"ה שייתן לנו את צרכינו וימלא את משאלות ליבנו לטובה. בכל זאת, נדמה שיש שני מצבים שונים בחיי האדם. יש מצב שבאה על האדם איזו צרה - בבריאות, בפרנסה וכיוצא בזה, והוא זקוק לישועה, כגון שהוא נאלץ לעבור ניתוח מסוכן חס וחלילה. במקרה כזה, הוא מאמץ את כל כוחות נפשו ופונה לה' בתפילות ובתחנונים שיושיעו מצרתו, מפזר כסף לצדקה ומקבל על עצמו קבלות טובות. מאחורי כל הפעולות והמעשים הללו עומדים הרצון והתקווה שהקב"ה יטה אליו חסד, הניתוח יצליח והוא ישוב לאיתנו. הוא קורע שערי שמיים, כדי שגם אם נגזר גזר דין לרעה, חס ושלוש, ה' יחולל לו נס, יעביר את רוע הגזירה וישלח את ישועתו.

אבל יש מצב אחר - חיים של שגרה, הכול זורם, הכול מתנהל על מי מנוחות. הבריאות איתנה, המשכורת מגיעה בזמן, הילדים גורמים נחת... החיים מסודרים. גם אז, כמובן, אסור להפסיק להתפלל, כדי להמשיך לזכות לסייעתא דשמיא. בכל זאת, נדמה לאדם שזה מצב שונה ממצבו של מי שפוקדת אותו צרה או שניצב בפני הכרעה גורלית והוא זקוק לישועה. ממילא גם עוצמת התפילות שלו שונה, הוא אינו חש צורך לקרוע שערי שמיים, הוא אינו זקוק לכל החיזוקים, הקבלות, הצדקות...

ברם, הרמב"ן חולק על זה ואומר בסוף פרשת בא: "ומן הניסים הגדולים המפורסמים אדם מודה בניסים הנסתרים, שהם יסוד התורה כולה, שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין בכל דבריו ומקרינו שכולם ניסים, אין בהם טבע ומנהגו של עולם, בין ברבים בין ביחיד".

דהיינו, אין מצב של חיים 'מסודרים', אין מציאות של מקרים 'פשוטים', הכול ניסים! כל מה שקורה לאדם הוא בגדר נס. כדי לעשות את הפעולה הפשוטה והשגרתית ביותר - זקוקים לנס! לקום בבוקר - זה נס, לאכול - נס, לדבר - נס, ללכת על הרגליים - נס.

יהודי בא לרב מבריסק זצ"ל ודיבר איתו בהתפעלות על המצאת הטלפון: "ראה זה פלא, אני עומד בארץ ישראל ומדבר עם חבר באמריקה! אני שומע אותו כאילו הוא נמצא לידי. ממש פלאי הבריה"א!" אמר לו הרב: "כדי להתפעל מיכולת הדיבור בין שני בני אדם לא צריכים שהם יהיו במרחק אלפי קילומטרים זה מזה. אני מתפעל באותה מידה גם מהדיבור בין שנינו, אף שאנו סמוכים זה לזה"...

כל רגע של חיים הוא נס חדש, כל הזמן יש מצב של "חיים בְּרִצּוֹנוֹ". הקב"ה מחיה את האדם בכל רגע ונותן לו את היכולת לדבר. זהו נס גדול לא פחות מהנס של דיבור בטלפון בין שני בני אדם רחוקים זה מזה.

אם אדם יחיה את חייו מתוך הכרה וידיעה ש"כל דברינו ומקרינו כולם ניסים", הוא ירגיש כל העת כמו אדם העומד לפני ניתוח וזקוק לנס ולרחמי שמיים. הוא יהיה ירא שמיים גדול יותר, הוא יקפיד יותר על המצוות. התפילות שלו יהיו מעומק הלב, עם חיזוקים וקבלות שיקבל על עצמו.

אדם שחי כל הזמן באמונה שלימה ש"חיים בְּרִצּוֹנוֹ", אף שחיו זורמים ומתנהלים כסדרם, יפחד לחטוא, כי ירגיש שהוא תלוי בבורא העולם.

שבת שלום

“וְכָל בְּכוֹר בְּנֵי אֶפְרָה” (יג, טו) – בחשיבות מצוות פדיון הבן

כתב הרשב"ץ (רבי שמעון בן צמח דוראן) שהטעם שאין מברכים שהחיינו במצוות בדיקת חמץ, לפי שאין הנאה במצווה זו. ומקשים הרי גם בפדיון הבן אין לאב הנאה בזה שמוציא ה' סלעים, ובכל זאת מברך "שהחיינו". ויש לתרץ שיש לו הנאה, שהגיע הבן והשלים 30 יום ויצא מספק נפל.

ולכאורה צריך עיון שמה שיצא מספק נפל, אין זה טעם המצווה של פדיון הבן. ויתכן שהכוונה כמו שכתב הזוהר (בהקדמה) שע"י הפדיון התינוק נפדה מהסיטרא אחרא והחיצוניים, וניצל מסיטרא דמותא. על כן נחשב שיש לו הנאה במצווה זו. וכתבו המפרשים שאין לעכב המצווה, שחס ושלום יכול לגרום לו נזק, כמו שכתוב בגמרא (בבא קמא פ:): שע"י שיעיבו קצת הפדיון, הגיע חתול ונשך את ידו של התינוק - (לפי רש"י דאירי התם בפדיון הבן).

ולכן קראוהו 'ישוע הבן' שע"י מצוה זו נושע ממות לחיים (ליקוטי פנחס ס"ק מ"ז) וכן מובא בספר 'חסידים' (סי' של"ד) מעשה בבחור שנטה למות, וצעק תפדוני, ספרו לחכם ואמר שמא הוא בכור, אמרו כן, א"ל לפדותו, נתנו לכהן ה' סלעים, וחי 25 שנים אחר כך.

וב'רוח חיים' (הגר"ח פלאגי י"ד סי' ש"ה סק"ב) הביא מעשה שאירע באחד שהיה בכור, וכבר עברו רוב שנותיו, וחלה מאוד עד שכמעט היה מסוכן, התייאשו הרופאים.

וכשנכנסתי לבקרו חשבתי שמא בקטנותו לא פדוהו ה' סלעים כהוגן. ואמרתי לפדותו ע"י כהן בעד ה' סלעים, והודה לדברי, ופדיתי אותו מיד כהן, וחי עוד 20 שנים. והחיד"א (ב'מדבר קדמות' פ' אות י) כתב: מסורת בידינו מהקדמונים, איש שיקיים מצוות פדיון הבן כדיו. ויתן ה' סלעים לכהן בשמחה, יהיה בטוח שהילד יינצל מפגעי חולי הילדים, ויגדל לאיש.

כן מסופר ב'מראה הילדים', בעיר איזמיר בטורקיה התגוררה משפחה מכובדת שכל בניה יראי ה'. והנה באחת הימים נפל בכור האחים למשכב, ומצבו הלך והחמיר עד כי נשקפה סכנה לחייו. בני משפחתו הסתובבו סביבו דואגים וכאובים, הם אספו את הקרובים וידידים ובני המשפחה כדי להתפלל לישועתו. בד בבד הזעיקו את טובי הרופאים למיטתו, אך הם ייאשו אותם ואמרו כי אין תרופה לחוליו, ולא נתנו סיכוי להחלמתו.

והנה באחת מהלילות שזעקו והתפללו בני משפחתו לרפואת החולה, נתגלה להם בחזיון לילה שהחולה הוא בכור ולא פדוהו כשהיה בן חודש ללידתו.

כשנודע החלום למשפחה, התאספו ופדו אותו כדת וכדין, ונתנו ה' סלעים לכהן. לשמחתם, מיד אחר קיום פדיון הבן, החולה החלים ונתרפא. [הרב א.מ.י.מרקסון - אספקלריא]

“וְלִכְל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִחַרְץ פְּלֶב לְשׁוֹנוֹ” (י"א, ז)

דרש הרה"ק רבי ישראל מרוז"ן, 'יִחַרְץ' מלשון חרוץ ושנון. מכאן ילמד כל אחד מבני ישראל, שלא ישתמש בלשון חדה ושנונה בדברו עם הזולת כדי שלא יפגוע בכבודו, אלא "כלב' לשונו" - כלב הרך כך ישתמש בלשון רכה.

“וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ עַל הַשָּׁמַיִם וַיְהִי חֹשֶׁךְ אֶפְלָה בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁלֹשֶׁת יָמִים” (י, כב)
לחיות עם מופתים או שלא...

וברש"י: ולמה הביא עליהם חושך, לפי שהיו בישראל באותו הדור פושעים שלא היו רוצים לצאת ומתו בשלושת ימי אפילה.

וצריך להבין איך הם לא הושפעו מכל הניסים שראו במצרים, ואיך זה שלא חזרו בתשובה? ועוד צריך להבין מדוע נענשו בחומרה כזו מיליוני אנשים נהרגו בתוך שלושה ימים? וכדי לענות על כך סיפר הגאון רבי אליהו דיסקין: לפני שלושים שנה, היו כאן בירושלים, בבית וגן בבית כנסת 'נזר אהרן', שיעורים לאנשים שהתקרבו ליהדות.

הם היו בוגרי סמינרים בתחילת דרכם. כל ערב היה שיעור במשך שעתיים. ואף אני זכיתי להיות נטפל לעושי מצוה, ופעם בשבוע היה לי שיעור.

באחד השיעורים התגלגלה השאלה הזאת: למה היום לא רואים אותות ומופתים כמו שהיו במצרים? התחילו שם שאגות של המשתתפים, והצעתי לעשות הצבעה (כאילו שואלים אותנו), מי בעד שיהיה מופתים כמו במצרים ומי נגד. כולם הצביעו בהתלהבות בעד, והיה רק אחד! שהצביע נגד. אני הקטן, הייתי נגד... איזו התנפלות היתה עלי? אבל כבוד הרב, כבוד הרב: אם יהיו אותות ומופתים כמו במצרים - כולם יחזרו בתשובה! אפילו יוסי שריד, אפילו שולמית אלוני, אפילו... אפילו... אמרתי להם: תירגעו. דבר ראשון, אתם חושבים שכשיש אותות ומופתים היצר הרע נעלם? הוא עובד שעות נוספות! והרבה דרכים לפניו, כל דור והניסיונות שלו! דבר שני, אתם חושבים שזה כל כך בריא לחיות עם אותות ומופתים? נכון, יש לזה תועלת עצומה, אבל יש לזה גם מחיר כבד ונורא! מחיר כבד ונורא!!!

כתוב בספרים הקדושים והארץ בזה הסטייפלר בספרו חיי עולם: שככל שיש גילוי של אותות ומופתים, על כל חטא קטן מקבלים את העונש מיד במלוא החומרה! שהרי בדור המדבר, דור-דעה, שזכו לראות אותות ומופתים, לאחר שהאדמה בלעה את עדת קורח, באו כלל ישראל מתוך כאב, על משה ואהרן, ואמרו להם חמש מילים: "אַתֶּם הַמֵּתֶם אֶת עַם ה' " (במדבר יז, ו). אומר הסטייפלר: כלל ישראל חטאו חטא קטן, שהרי מדבריהם מוכח, שיש להם אמונה בכוחו של משה, ורק באו בטענה מתוך כאב: "אַתֶּם הַמֵּתֶם אֶת עַם ה'". והטענה עליהם היא, שהם היו צריכים להיות קצת יותר סבלניים. ואיזה מחיר כלל ישראל שלמו על המילים האלו: מיד פרצה בהם מגפה, ומתו בה 14,700 איש! אתם יודעים מה זה ארבע עשרה אלף ושבע מאות? בכל המלחמות שהיו פה מתש"ח, נהרגו אולי עשרים אלף. באינתיפאדה הקשה שהתחילה בתש"ס, כשאוטובוסים התפוצצו ומסעדות הפכו למוקדי מוות, היו בתוך שנה - שנה וחצי, אלף וחמש מאות הרוגים, וזה הרבה מאוד! ובמדבר, אחרי חמש המילים הללו נהרגו 14,700!!! ואלמלא אהרן הכהן שעצר את המגפה בקטורת, לא היה נשאר שריד ופליט!

מדוע? מה גודל החטא? התשובה היא: ככל שרואים יותר השגחה, כשהאותות והמופתים גלויים לעיני כל, על כל חטא קטן נענשים! אילו היום היו ניסים כמו במצרים ובמדבר - לא היינו שורדים אפילו יום אחד ח"ו. זה לא בריא לחיות תמיד עם מופתים! [נחל אליהו עמ' צח]

וְשִׁמְרֶתֶם אֶת הַמִּצְוֹת (יב, ז) - סיפור

דרשו חז"ל במכילתא: רבי יאשיה אומר אל תקרא כן, אלא ושמרתם את ה"מצוות", כדרך שאין מחמיצין את המצה, כך אין מחמיצין את המצוה, אלא אם באה מצוה לידך עשה אותה מיד.

סיפר הגאון ר' יצחק זילברשטיין שליט"א: מעשה ברב עיר ידוע, ששמע כי מפעל בעירו מחלל שבת בפרהסיא.

השמועה הגיעה לאוזניו בשעה שהלך ברחוב עם אחד העסקנים המפורסמים. הציע הרב בו ברגע לעסקן, שילכו שניהם יחדיו למנכ"ל המפעל כדי למחות ולהתריע בפניו, ולדרוש את הפסקת חילולי השבת.

הרב סבר כי לאותו עסקן תהיה השפעה חזקה על המנכ"ל, כי ידוע הוא בקשריו הענפים עם גורמים שונים.

העסקן לא היה לבוש כראוי באותה עת, הוא צעד בנעלי בית וגם חולצתו הוכתמה מספר דקות קודם לכן, מבין שניתן עליו, ולכן ביקש מהרב שיתן לו שהות קצרה לשוב לביתו להחליף בגדיו ולנעול מנעליו, ואז יוכל להתייצב לפני מנכ"ל המפעל בצורה מכובדת...

הרב סירב להמתין, וטען כי כל השתהות עלולה להחמיץ את השעה בכך שהשטן ימציא בנתיים עכוכים שונים ומשונים לביצוע המשימה החשובה שלפניהם.

בלית ברירה התלוה העסקן מיד אל הרב כפי שהוא, הם מצאו את דלת לשכת המנכ"ל, שהיה יהודי שומר תורה ומצוות, פתוחה לפניהם ומיד נכנסו ומחו בפניו על חילולי השבת המתבצעים במפעלו.

ואכן המנכ"ל הזדעזע והודיע נחרצות כי יטפל מיד בעניין ויפסיק את חילולי השבת.

הרב והעסקן נפרדו בידידות מהמנכ"ל, אך בדרכם החוצה, קרא להם המנכ"ל לפתע, ובפיו שתי שאלות שהטרידוהו: איך ידעתם לתפוס אותי ברגע הנכון, מי גילה לכם רז זה שבעוד דקות ספורות אני אמור לעזוב את המפעל בדרכי לחו"ל שם אמור אני לשהות שבועיים? ושנית, כיצד זה שנכנסתם לחדרי בקלות כזו והמזכירה לא עצרה אתכם בפתח?! נתברר עתה, לתדהמתם, שאם הרב היה ממתין מספר דקות לעסקו שרק יחליף בגדיו, כבר לא היו מוצאים את המנכ"ל במקום, וחילולי השבת היו ממשיכים. רק דרישתו של הרב להזדרז ולבוא מיד, הצילה את המצב, וגם היתה להם סייעתא דשמיא מיוחדת שבדיוק ברגע שהגיעו יצאה המזכירה "לרגע" מחדרה והשאירה את הדלת פתוחה, ובכך התאפשר להם להכנס מיד לחדרו של המנכ"ל... מה שלא היה מתאפשר להם מספר דקות לאחר מכן.

וְהָיָה לְאוֹת עַל יְדָכָה (י"ג, ט"ז) - על יד

שמאל, שהיא יד-כהה

הטעם שיד שמאל חלשה יותר מיד ימין, כתב הכלי יקר: יד שמאל החלושה, והיא כהה כנגד הלב שבו משכן החכמה, כי המקום השכלי שבלב גורם שידו כהה, כי היד עסקנית בתשמישי החומר, אבל יד ימין במקום הכבד, כי בו משכן הכח המתאווה ואינו מתנגד אל היד כי שם עיקר כוחה, אבל במקום משכן השכל שם היד כהה, וכשהוא אומר "וְהָיָה לְאוֹת עַל יְדָכָה", כאילו אמר שיהיה לאות על לבך, כי הלב סיבה לכהות היד.

וְהִעֲתִירוּ לָהּ אֱלֹקֵיכֶם (י, יז) - סיפור

מדייק הרמב"ן, למרות שפרעה אמר "והעתירו" בלשון רבים, ואכן מדרך הענווה היא שמשה רבינו ייחס את מעשה עצמו בלשון רבים, ומשה העניו מכל אדם היה יכול להכליל עצמו בלשון רבים ולומר "והעתרנו אל ה'", אף על פי כן הקפיד משה שלא לסטות במשהו מדקדוק האמת, ואמר בלשון יחיד "למתי אעתיר לך", "והעתרתי אל ה'", "אפרוש כפי אל ה'", "כפי שכך היה באמת.

בקץ תרמ"ג הופיע החלק הראשון מסדרת המשנה ברורה של ה'חפץ חיים'. ה'חפץ חיים' טובב בעצמו להפיץ את ספרו, והיה גם נושא דרשה בכל מקום אליו הגיע.

פעם כששהה בעיר אחת, הבחין במודעה שעל דלת בית המדרש המקומי, בה מודיעים כי מחבר הספרים "חפץ חיים" ו"משנה ברורה" על שולחם ערוך אורח חיים, ישא דרשתו.

הוציא ה'חפץ חיים' מיד עפרון מכיסו, והוסיף למודעה: "לעת עתה הופיע רק חלק אחד של ה"משנה ברורה" עד סימן קכ"ח. החלקים הבאים יופיעו אי"ה לאחר זמן".

בכך ביקש למנוע טעות, פן יהיו סבורים שכאילו כבר חיבר חיבור על שולחן ערוך בשלימות, וקרנו תרום בשל כך, וכדברי הירושלמי (מכות פ"ב ה"ו) מי שבקי במסכת אחת והולך למקום שמכבדים אותו בשל שתיים, צריך לומר להם האמת (עפ"י חפץ חיים - חייו ופעלו).

פעם שאל הגאון רבי דוד מלינובסקי זצ"ל את ה'חזון איש' קושיה על חידושי רבינו חיים מבריסק זצ"ל.

אמר לו ה'חזון איש' שיעיין בספר "חידושי רבי חיים" שבביתו וימצא שכבר כתב הערה זו בגליון הספר.

חיפש רבי דוד את הספר ולא מצאו. אמר ל'חזון איש': "הספר איננו". תיקן אותו ה'חזון איש': אל תאמר "הספר איננו" אלא תאמר "לא מצאתיו".

מספר עד נאמן: פעם אמר לי ה'חזון איש' שאלך לגדול פלוני לומר בשמו משפט שכלל כעשר תיבות. אחר כך אמר לי: תחזור על זה, חזרתי על המשפט.

אמר לי ה'חזון איש' בקפידא: "אני לא אמרתי את זה!"

חזר ה'חזון איש' פעם שניה על המשפט וביקש שוב שאחזור עליו. חזרתי על המשפט וגם עתה העיר ה'חזון איש': לא אמרתי את זה! ושוב חזר על המשפט פעם שלישית, וכשחזרתי עליו נחה דעתו ואמר "זה בסדר!" [מעשה איש]

וַיִּרְדּוּ כָּל עַבְדֵיךָ אֵלֶי אֵלֵינוּ... (יא, ח) - סיפור

וברש"י (זבחים קב.): חלק כבוד למלכות, שהרי בסוף ירד פרעה בעצמו אליו בלילה, ויאמר "קומו צאו מתוך עמי", ולא אמר לו משה מתחילה וירדת אלי והשתחוית לי.

כותב הגה"צ ר' יהודה לייב חסמן זצ"ל (בספרו אור יהל) לאור דברי חז"ל, הרי הדברים ק"ו - ומה אם לפרעה הרשע, מקפיד כך הקב"ה, לשמור על כבוד המלך - לחלוק לו כבוד, אדם מישראל, באשר הוא, על אחת כמה וכמה שיש לשמור על כבודו.

יום אחד קיבל הגרא"ל שטיינמן ז"ע את הקהל בעודו יושב במקומו על מטתו. אחד הנכנסים הניח על הכרית שליד רבי אהרן לייב את הקערה לנטילת ידים ובה ספל מלא מים (הספל היה מכוסה, ולכן לא חשב שהמים עלולים להשפך).

לפתע הזיז מאן דהו את הספל והמים נשפכו על המיטה. רבי אהרן לייב לא סובב את ראשו כדי לראות מדוע נשפכו המים ומי שפכם, כדי שלא לבייש. הוא המשיך לשבת ולדבר עם הנוכחים כאילו לא קרה מאומה. רק אחרי שכולם עזבו את החדר התברר כי כל בגדיו הוספגו במים ואף היה צורך להחליף את כל המצעים. [רבי אהרן לייב]

"שִׁלַח עֲמִי וַיַּעֲבֹדְנִי" (ח, טז) - סיפור

סיפור רבי שלמה לוונשטיין שליט"א. יהודי מאמריקה צילצל אליו וסיפר לו מעשה שהיה אצלם, שיש בו חיזוק גדול שמזמן לא היה. באותה קהילה בארה"ב היה נהוג שכל אישה מכינה לחג השבועות עוגת גבינה לקידוש הנערך בבית הכנסת לאחר לילה שלם של לימוד ותפילת שחרית של החג, ובקידוש משתתפים לא רק הגברים, אלא כל בני הקהילה אנשים נשים וטף. בכל שנה אחד מהמתפללים עובר עם רכבו בין בתי המתפללים, אוסף את כל העוגות ומביא אותם הישר אל המקרר הגדול שבבית הכנסת. והנה באחת השנים הוטל התפקיד על אדם בעל משקל עודף, שהיה בעיצומה של דיאטה קפדנית, והוא אף השתתף בחוג 'שומרי משקל' שבו נשקלים הנוכחים קבל עם ועדה מדי שבוע, וכך נגלה לעין כל האם אכן הם עמדו במהלך השבוע החולף בתכנית הדיאטה, או שמא לא שלטו ביצרם, וכדי בזיון וקצף... הוא החל לעבור בין בתי המתפללים, ואט אט הצטברו ברכבו עוגות גבינה מכל הסוגים, הכל בכל מכל כל, והריח החזק גרם למיצי קיבתו לעבוד במרץ. לרגע עברה בראשו מחשבה: "רק ביס אחד קטן וזהו", אך הוא מיד גרש אותה, והמשיך בנסיעה. בשלב כלשהו הוא הרגיש שהוא אינו מסוגל יותר להתאפק. הוא עצר את הרכב, פתח את אריזת אחת העוגות שממנה נדף ריח מגרה במיוחד, נטל סכין וכמעט שחתך ממנה פרוסה נאה. לפתע הוא התנער והתקשר למדריך שלו בחוג 'שומרי משקל': "תשמע, אני נמצא כעת ברכב עמוס בעוגות גבינה. אם אתחיל לאכול, לא אירגע עד שאחסל לפחות שני קילו עוגות. תן לי עצה!" "תקשיב לי טוב", אמר המדריך. "כעת אתה חושב שתאכל בסתר ואף אחד לא יידע על כך, אבל כשתגיע שבוע הבא אל החוג ותעלה על המשקל, כלם יראו את זה... ההנאה הרגעית לא שווה את הבושות שיהיו לך, ולכן אני מציע לך להתאפק ולהתגבר". לאחר החג הגיע האיש אל החוג, ובהגיע תורו עלה על המשקל, ואז התברר שלא רק שהוא לא עלה במשקל, אלא שהוא אף ירד בקילוגרם שלם! תקרת האולם איימה להתבקע מעוצמת מחיאות הכפים וקריאות העידוד שהדהדו בחלל. לאחר מחיאות הכפים הנרגשות, ניגש אליו המדריך בפנים זורחות. "אתה רואה? אם לא היית מטלפן אליי באותה שעה, היית בא לכאן עם עודף של שלשה או ארבעה קילו!" "אתה באמת סבור שדבריך השפיעו עליי?" אמר האיש. "דע לך שבאותה שעה שבה שהיתי בחברת עוגות הגבינה, יכולתי לשמוע את הדרשה שלך ועוד שלש דרשות כמותה, ועדיין הייתי לוקח את הסכין ביד וחותרך ואוכל וחותרך ואוכל, ללא גבול ומידה". "אבל בכל אופן רואים עובדות בשטח, ירדת קילו! איך הצלחת להתגבר?" שאל המדריך. "היתה לי עצה טובה יותר מכל הדרשות שלך". לשמע הדו-שיח התקרבו ובאו חברי החוג האחרים. "מה העצה שהייתה לך? תשתף גם אותנו!" אמר להם האיש: "כשהבנתי שאני לא מסוגל לעמוד בניסיון, ואפילו המדריך שלי לא הצליח לשכנע אותי, סובבתי את ההגה, ונסעתי לביתי. פתחתי את המקרר, בו כבר שכנו מכללי החג, הוצאתי מאחד הסירים חתיכה קטנה של בשר ואכלתי. באותו הרגע הניסיון נגמר, אני בשרי ואינני יכול לאכול מהעוגות! אין מה לעשות!" זהו כוחו של יהודי עבד ה'. אם היהודי יודע שהדבר אסור הוא אינו יכול לעשות אותו! יהודי מעשן בשרשרת כל ימות השבוע, והנה מגיעה שבת והוא לא נוגע אף לא בסיגריה אחת. מה קרה? הרי ביום חול הוא לא יכול רגע אחד בלי סיגריה! התשובה היא שעם ישראל הם עבדי ה'! זה הכוח שנותן לו את העוז והתעצמות לעמוד כנגד הרצון הטבעי שלו ולומר: אם הקב"ה אמר שאסור לעשות זאת - אז זה אסור לגמרי! אין לי שום ניסיון בזה!

"וּלְקַחוּ מִן הַדָּם וְנָתַנוּ עַל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת וְעַל הַמִּשְׁקוֹף" (י"ב, ז)

רבינו בחיי כתב כמה טעמים לציווי זה (שמות י"ב, כ"ג):
א. אין הדם (שעל המזוזות) מונע הנגף, ולא מניעתו מביא הנגף. אבל לימדך הכתוב, מי שהאמין בהקב"ה ותלה בו בטחוננו, ולא חשש לאימת פרעה וגזרתו. וזבח בפרהסיא תועבת מצרים, ונתן מדם הפסח על המזוזות והמשקוף, הרי זה צדיק והקב"ה יגן עליו מהנגף והמשחית.
ב. מפני שישראל היו סיבה בפרסום האלוקות בעולם, בגאולה זו של מצרים, על כן נצטוו במצוות הפסח לעשות עניינים מפורסמים כנגד המלך הרשע שהיו ברשותו. לבזות אמונת המצרים לעיניהם, ולקבוע בלב אמונת הקב"ה ויראתו. ומזה נצטוו לשחוט אלוהיהם, ולאוכלו צלי לא מבושל בקדרה, כי אם צלי אש. להיות העניין נגלה ומפורסם יותר לכל הנכנסים בבתיים, ואף לעוברי דרך יתפרסם בריחו. וכדי לפרסם העניין עוד.
ג. נצטוו לתת מהדם במשקוף ובמזוזות, שהם מקומות נגלים ומפורסמים. להורות שמידת הדין מתוחה כנגד המצרים.
ד. הקב"ה אמר לתת דם על שתי המזוזות והמשקוף, כדי שיהיה על המזוזות צורת אותיות י"ד משמו, ועל המשקוף צורת אות ו"ו. ויחד יוצא שם הו"ה שהוא שם רחמים, וכך בני ישראל לא ינזקו.

"וְהִגַּעְתֶּם אֶל הַמִּשְׁקוֹף וְאֶל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת, מִן הַדָּם אֲשֶׁר בַּסֶּף" (י"ב, כ"ב)

יש לתמוה מדוע שינה משה והפך את סדר הציווי, שהרי כשנצטווה על כך (לעיל פסוק ז) כתיב "על שתי המזוזות ועל המשקוף" וכאשר ציווה לבני ישראל שינה משה את הסדר? ויש לתרץ שמה רבינו סבר שלא ראוי שירשם שם ה' כסידרו במצרים שהיא מלאה גילולים, שהרי סדר זה הוא כנגד שם הו"ה לכן שינה ואמר לתת על המשקוף ועל המזוזות. עוד יש לתרץ שהקב"ה אמר לתת על המזוזות שהם כנגד משה ואהרן, ועל המשקוף שמרמז אליו. משה רבינו שינה ואמר לתת קודם על המשקוף שמרמז להקב"ה, ואח"כ על המזוזות שמרמזות על אהרן ואליו.
 [מושב זקנים מבעלי התוספות]

בברכת התורה

ברינה

רוז

"לְאֲדָם מַעֲרַכֵי לֵב וּמֵה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לְעֵלְיוֹ שִׁמְחַת מו"ר אבי: יעקב בן רחל ודודק
 מרת אומי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף
 מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה
 נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גוג'ה בן שמחה
 רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה
 שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל
 אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאוור אברהם: רפאל בן תמו
 אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רוג'ה) בן שמחה
 משה אהרן בן מאיר: יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן יוני
 מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדירה בת נעמה: רוח בת שמשון
 הגר בת אהרן וחרטה: כחון בת חביבה: אחובה (ימי) בת טובה
 רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן
להצלתם: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה.
זיווג הגון: ג'ימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה
 רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת אריס: בתיה בת אסתר
 זהבה בת אטו: נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א
 יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל
 מנחם בן עלזיה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
 עודד בן הגר: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה
 אורטל בת גלית: וקטוריה בת שרה: זולית בת חנה
 פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה
 אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה
 רחל בת נאורה: רות בת לינה: מורית בת רחל
 לימור הודיה, ושורנה בפת תורן יפה

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
 נפתלי שלמה בן לאה
 שושנה ריזל בת מינה
 שמחה צביה בת רחל: חן בת דלילה (בן זכר)
 יובל בן שלומית: אושר בת אורנה
 הודיה בת ציפורה: רחל בת חיה
 יעל ברכה בת אביגיל: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102